

Naročnina: doma na sküpnih naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVIN

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensovcih.
Slov. Krajina.

Bistrica pri Trzinu na Gori

Više tiskarne
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Za šterimi?

Kda oča veči dečkov vidi pred sebov te dečke, jih presoja, šteri bi bio najzmognejši prevzeti domače gospodarstvo i ga voditi, da bo delalo čast njegovimi imeni. Deca neso vsa vednaka ne po zmoglosti i ne po naturi. Vsakši ma svoje lastnosti, od šterih pri ednom prevladujejo dobre, pri drugom pa mogoče slabe. Zato oča ščista upravičeno misli, šteromi bi dao prek gospodarstvo, da bi ga najlepše vodo.

Kak družina v malom, tak pokrajina v vekšem tudi ma svoje ime, na štere lüstvo posebno računa. Tak tudi naša Slovenska krajina ma zbrane sine, na štere lahko s ponosom kaže, se ž njimi postavlja, ali se pa tudi stavi i ostro opazuje, što so i kakši so. Tak da bi se bojala teh mladih, šolanih lüdi.

Pri vsakšem lüstvu so njegovi domači šolani lüdje od največše važnosti. Od njih je najpre v velkij meri odvisna bodočnost lüstva. Šolana mladina je pozvana v to, da postane svojimi lüstvu vodnik po poti, po šteroj se pride do najsrečnejšega zemeljskoga življenja. Iz šolane mladine se rekrutirajo voditelji lüstva. I lüstvo tem voditelom tudi navadno sledi. Srečno lüstvo, štero ma dobre sine, dobre voditele. Tej vse včinijo, da svoje lüstvo rešavlejo nevol i jim kažejo pravo pot do lepšega življenja. Nega pa večke nesreče za narod, če se njemi ponüvlejo za voditele lüdje, ki so ne vredni toga imena. Slabi lüdje lahko lüdi zapelajo na kriva pota, v ešče večke nevole, šterih se je ne mogoče rešiti leta i leta dolgo. Zato je pri odločanju za to, za šterimi voditeli bi šo, nad vse važno, da dobro poglednem, što je tisti, ki se mi ponüja za voditelja. Vsakši voditeo najpre šče dati svojimi lüstvu to, ka sam čüti v svojem srci. I šče svoje lüstvo pripelati ta, kama se njegovo lastivno srce nagible. Jasno je, da malovreden človek, ki je napunjen s krivimi navuki, ne bo mogeo lüdi pelati do istine, do prave zadovolnosti. Nepoštenjak, ki si šče pri svojem posli kaj spraviti, ravno tak ne spada med voditele. Tüdi tisti, ki je vodi gízda, ki se ženejo za čast, ki bi radi bili voditelji zato, da postanejo znani daleč na okoli, da bi od njih časopisi pisali — neso lüstvu v srečo. — Pravi voditeo je tisti, ki je pravoga Kristušovoga düha i ki ga vodi edino le lübezen do lüstva, šteromi šče kazati pot. Lübezen pa ne išče samoga sebe, nego tistoga, šteroga lübi; ne svojo čast, nego dobro ime svojega lüstva. Pravi voditeo samoga sebe devle v nikoj, na samoga sebe, na svoje dobro pozabi i išče samo to, kak bi svojimi lüstvu spravo dobro. Pripravljen je, če bi trebalo za svoje lüstvo žrtvovati zadnji krajcar i če bi trbalo — tudi svoje lastivno življenje. Tak je včino Kristuš — največši voditeo.

Pravi voditeo z lübeznijov gleda svoje lüstvo. Ešče z vekšov lübavjov pa gleda na tiste, ki so to lüstvo prle, pred njim vodili po pravo poti. Ar ravno tem starejšim voditelom se ma zahvaliti, da je sam lahko postano voditeo toga lüstva. Zato bo te starejše voditele nad vse pošüvao. Svoje mlade sile bo tam kcoj kapčo, gde starejši pešajo i bo tak nadalüvao delo starejših voditelov. Čeravno te že mogoče rud v eden ali drugi kraj zavine, ne ravno po vednakoj poti naprej, pa vsikdar napravi to samo zato, ar se časi spreminjajo i terjajo zdaj te zdaj oni način. Vsikdar pa bo meo isti cio, kak starejši dobri voditelji: svojimi lüstvu kazati pot do prave zemeljske sreče.

Denešnji čas je bole kak gda inda v tom pogledi vse pazke vreden. Tüdi za našo krajino. Ešče nikdar je

Bratje katoličanci v Slovenskoj krajini!

Gda vnogi od vas neso mogli na euharistični kongres v Ljubljano, se vam ponüja prilika, da se Kristuš, našemi Zveličitelj v presvetom Olt. Svestvi slovesno poklonite na euharističnem kongresi v Čakovci, šteri vam je vnogo bliže.

Nega nikaj bolšega na sveti, kak verno služiti Bogi, od koga vsaki posameznik kak i družba vsem odvisi. Njemi služiti je naša največša sreča, ar „dobro je narodi, šteri ma Boga za svojega gospodara.“ To želemo posebno naglasiti s svojim euharističnim kongresom v Čakovci. Te je celi Kristuš posvečeni, komi je dana vsa oblast na nebi i zemli. Mi verjemo i mi javno i brezpogojno izjavlamo, da v nikom drugom nega rešenja, kak samo v Kristušu. Ta vera nas mora sprejavati i preživlajati vse naše žive dni.

V središču te vere stoji presv. Oltarsko Svestvo, v šterom je Kristuš pod podobama krüha i vina kak Bog i človek navzoči. Pun neizmerne lübezni se v sv. meši Bogi za nas darüje, v svetom prečiščavanju pa naše düše s svojim svetim telom hrani. Njemi se mora dati hvala za vse to pa zvün toga šče javno posvedočiti, da nam je jedino On svetlost življenja. Jedino On pot, pravica i življenje, jedino On, ki mora nad nami vladati. Javno se mora priznati, da je jedino On sveti, a mi vsi smo grešniki, ki ga ponizno prosimo, da nam grehe odpüsti, da se nas smilüje i da v zadoščenje sprejme vse tisto, ka njemi s svojim euharističnim kongresom prinesemo!

V tom dühi se pripravlamo mi Medjimurci na slovesnost predragoga Zveličitelja v presv. Oltarskom Svestvi. Pozavamo vas i prosimo predragi bratje, da se nam pridružite i da tudi Vi molite za kongres v Čakovci i svoja dobra dela Bogi darüjete. Euharistični kongres je ne samo mesta Čakovca delo, zadeva Medjimurja, nego je skupna katoličanska zadeva. Sküpnaj bo zato i dühovna priprava, da bode molitev svetejša i močnejša,

mogoče ne ležao takši mrak nad nami, kak zdaj. V bodočnost gledamo i iščemo poti. A ponüvlejo se nam krivi proroki v ovčji oblačilaj. Obetajo nam lepše življenje, kričijo dosta, mogoče šče tak ne, ka bi jih vsi čüli, pa nakanenje majo. Mladi so. Poznamo i ne poznamo jih. Bodimo previdni. Edno je gvišno — ka je za nami. I koga smo spoznali do zdaj za svojega dobrotnika, tomi edino lahko zavüpamo za bodoče. Dozdajšnje nesebično delo nam jamči za bodočnost. Šteri do šli v tom nesebičnem dühi naprej, tistim verjimo, za tistimi hodimo.

Kama pridemo.

Pred kratkim je bila objavljena prošnja vernikov na predsednike občín proti zdajšnjim veselicam. Pa kak se vidi, je prošnja naletela na glüha vüha. Veselice se le vrstijo edna za drugo, prošnje i zdihavanje ne pomagajo nikaj. Pa kaj je tomi zrok? Par reči povem samo v pitanji. Zakaj se nikaj ne včini proti tem zabavam? Ne mine nedela, ne svetek, da ne bi bilo veselice, a ne edna, nego dve, tri naednok v vesi. So fare, v šterih ne mine nedela brez veselice. V nešteroj vesi, naj bo petek ali svetek, samo veselice, samo veselice. Bile so šče na dneve velkoga euharističnega kongresa v Ljubljani. Poznam faro, v šteroj je bilo v ednom meseci do 10 veselice. Pred tem so vesniška proščenja minjavala lepo brez vseh zabav, zdaj pa tudi na te i na nedele so se prikradnole veselice.

Kde naj iščemo zrok vsemi tomi? Što bo noso odgovornost, če mladina

da bode blagoslov boži obilnejši i za vse nas sküpnj. *Mučijo nas velke nevole! H komi naj idemo, če ne k Jezušu, ki nas lübeznivo vabi: „Pridite k meni vsi, ki se trüдите i ste obteršeni, jaz vas okrepim.“*

Dragi bratje! Pridite, prosimo vas, pridite vsi, ar smo vsi trüdni i obteršeni i poklonimo se Jezušu na našem euharističnem kongresi v Čakovci. S čistimi düšami se združimo z Njim, da ga kem bole slovesno proslavimo i da njemi poklonimo kem bole dostojno i sveto zadoščenje.

Z velikimi žrtvami i brigami se pripravlamo za slavo Kristuša Kralja, v presv. Oltarskom Svestvi. Korona vsem tem žrtvam i brigam naj bode te euharistični kongres.

Primito, bratje, naše najtoplejše pozdrave!

Do videnja v Čakovci na sküpnj proslavi Gospoda Jezuša Kristuša v presv. Oltarskom Svestvi, komi naj bo čast, hvala i dika od vseh nas.

Pripravlalni odbor
v Čakovci.

Pripomba. Te lepi poziv so nam izročili, da ga v Novinaj objavimo, preč. g. Troha Mihael, gvardijan v Čakovci, ki so predsednik pripravlalnoga odbora. Mi si njihove reči k srci vzememo i Vas vse prav lepo prosimo, ki li morete, dečki i deklet, moški i ženske, romajte v Čakovce na kongres, ki se bo vršo od 23. do 25. avgusta. Velike procesije bodo romale iz Slov. krajine, peški, ki do pa z vlakom šli, majo znižano voznino.

Prosimo vas, da v vsakoj vesi eden moški prevzeme organizacijo romanja, ki naj od hiše do hiše opita, keliko de jih šlo ali peški ali z vlakom i števílo (ne imena) priglášencov naj do 18. avgusta javi uredništvu Novin. Prosimo preč. gg. dühovnike, da to tudi s predganice razglasijo.

Več naših dühovnikov bo romalo i procesijo vodilo v Čakovce.

podivjani. Gotovo župan z odborniki. Jedina sreča je, da nega zadosta penez. Ja Bog Vsemogoči dobro ravna, gda je dosta veselice, naj bo malo penez. Ka bi bilo z denešnjov mladincov i odrasčenimi, če ne bi bila tak strašna sükešina. Zdaj se dosta nikaj ne da na zapovedane svetke, če bi pa bilo dosta penez, bi bilo kak v nekdašnjoj Sodomi i Gomori.

Čüje se večkrat: Če se letina ne poboljša, ka te bo? O, kak nespameten guč. Ali se naj narava poboljša, drevje naj preobrne svoje listje? Ne, lüdje se naj preobrnejo. Mi se moremo poboljšati. V gostilni je radost, zato je na poli žalost. Ednok pride povodenj, drugoč mraz, tretjič süša, štrtič toča i t. d., na naša pola, pa to ne pride za naša dobra dela, nego za slaba. Če so samo posvetne zabave v gostilnaj, drugo nemre priti. Ali so zabave državi na hasek? Ne, na škodo so, ar po veseljačenju zrastejo razbojniki, tojave, šteri so državi na veliko žalost i skrb. I če bo šlo vse tak naprej kak je šlo dozdej, če se naprej postavljeni lüdski voditelji bole ne pobrigajo za hasek lüdstva i mladine, si morajo posledice pripisati samim sebi. Te pa znajo priti za kratek čas k nam i do grozne pa žalostne. Še hüjše bodo kak so nekoč vladale i še vladajo med afriškimi divjaki. Dva tabora se borita za človeče düše: boži i šatanski. Če do vodilni možji pomagali z veselicami tomi drugomi tabori, ne čüda, če bo prvi slabeo. Mi pa, šteri smo za prvi tabor, zakličimo v svet: *Živela Katol. Akcija. Dol z nikaj vrednimi veselicami!* Mladenec.

Junaki.

General Avgüstin Justo, predsednik Argentine je lani, gda je bio v glavnom varaši Buenos Airesi tisti veliki euharistični kongres, dao na razpolago vse, ka je li mogeo. Tak n. pr. znižano voznjo, dao policijo i vojake zavolo reda. Sam je osebnodosta pomagao pri večmesečnem pripravlanju. Na den kongresa je lepo pristopo k sv. obhajili.

Te dni je mro v pregnanstvi v Siberiji 80 let star dühovnik Aleksij Sierčjaniov. To zadnje majo na svojoj düšnoj vesti bolševiki. Tri leta ga je pa že carska vlada pred bojom mela zaprtoga v Sibiriji zato, ka je prestopo iz pravoslavja na kat. vero.

Voditeo katoličanskoga delavstva na Španjolskom, Vincenc Madera, je že dostokrat junaško brano delavstvo pred komunisti. Tej so ga zato začeli preganjati i na smrt obsodili. Madera je dao v novinah razglasiti, ka je pripraven mreti, ar zna dobro, ka de kat. delavstvo šlo naprej tudi po njegovej smrti.

Bivši francoski admiral Edvard Schneider je pred 13 leti na tihom zapüsto svojo lepo službo pa odišeo v arabsko samoto, gde žive kak püščavnik. Jako je sühi, guči malo.

Španski minister Kasanuova je iz kraja Perena, gde je velika Marijina boža pot. Letos je te minister tudi poromao v Pereno i tam pred očmi vnogo jezer romarov položo pred Marijino podobo dragoceno palčico, štera je na Španskem znak oblasti. Pri tom je tudi proso Marijin blagoslov za delo v hasek domovini.

Proti preganjanju katoličanov v Meksiki se je v Beči zbralo prek 30 jezero članov iz Marijine družbe. Sestavili i podpisali so spomenico, v šteroj ostro grajajo ravnanje meksiške vlade.

Na Češkom je vmro bivši minister Franc Nosek, voditeo kat. akcije. Pripravlao se je, da bi bio sprejeti v tretji red sv. Franciška, pa ga je smrt prle pobrala.

Protestantski bogataš, Ballard v Ameriki, je podaro svoj veliki hotel Jezuitom, da bodo v njem meli dühovne vaje (misijone). Ta palača ma do 700 sob. To so zaistino junaki.

Ka piše katoličanski hrvacki politički list „Hrvatska Straža“ od zdajšnjih političnih pitanj?

1. Tjednik — „Hrvatska Straža“ je nestrankarski i nadstrankarski list, ar stoji v službi kat. akcije, štera je nestrankarska, pa zatogavolo nemre i niti nešče osnavlati nikakše stranke.

2. Tjednik — Hrvatska Straža — je hrvatski list, kak njemi že ime kaže. On zatogavolo brani interesa našega naroda i horvatskoga narodnoga pokreta, šteroga voditeo je dr. Vladko Maček.

To teliko pomeni, ka je te kat. list ne na Mačkovej stranki, ar je nestrankarski, nego podpira tisto gibanje, štero šče dobro horvatskomi narodi i štero zdaj vodi dr. Maček. Ar je pa list kat. akcije list, nikdar ne bo podpirao Mačkovoga gibanja, če bi to postalo samo v senci proti Kristušovoj veri ali proti haski Horvatov.

Naše Novine so istotak kat. akcije list i ne spadajo k niednoj stranki. One glasijo Kristušove pravice, Kristuša, koga zavrci nišče i niedna stranka ne sme. Samo ka se Novine borijo v prvoj vrsti za blaženost Slovenske krajine, njenoga vnogo krivic trpečega lüdstva.

NEDELA.

Pisano je: Moja hiša naj bo hiša molitve, vi pa ste iz nje napravili razbojniško jamo. In večjo je vsaki den v templi.

Molimo. Odprti smileno svoja vüha, o Gospod, našim ponižnim prošnjam: in da boš prošilec dao, ka bodo želeli, daj, da bodo prosili to, ka je tebi dopadljivo. Po Gospodi našem...

Deveta nedela po risalaj.

Evangelium sv. Lúkaša XIX.

Vu onom vremeni: Gda bi se Jezuš približavao k Jeruzalemi, videvši váraš, jokao se je nad njim, govoreči: Ar da bi spoznao i ti, i najbole na ete tvoj den, štera so na mér tebi, zdaj so pa skrita od tvoji oči. Ar pridejo dnevi na tebe, i opasejo te tvoji neprijatelje z grábov i obsedejo tebe i vkúp te stisnejo od vsej krajov, i na zemlo pováljo tebe i sine tvoje, ki so vu tebi: i ne nihajo v tebi kamna na kamni: zato, ka si ne spoznao vremena pohodjenja tvojega. I notri idóti vu cerkev, začao je vó goniti odavajoče v njej, i kúpivaloče, govoreči njim: Pisano je, ka je hiža moja, hiža molitvena, vi ste pa njo vćinili razbojnikov jamo. I vćio je vsaki den vu cerkvi.

*

Berilo iz pisma svetoga apostola Pavla Korinćanom. Bratje! Ne poželimo hüdoga, kak so oni poželeli. Tudi ne bodite malikovalci kak ništerni od njih, kak je pisano: „Lü-dje so sedli jest in pit in stanoli igrat.“ Tudi ne nećistijmo, kak so ništerni od njih i je spadnolotridvajsti jezero. Tudi ne sküšavajmo Kristuša, kak so to ništerni od njih sküšavali in so od kać poginoli. Tudi ne mrmrajte, kak so ništerni njüvi mrmrali in so bili po pokonćevalci vñieniti. Vse to se je pa z njimi zgodilo kak podoba in je bilo zapisano v oporo nam, ki smo doživeli dopolnitev časov. Što teda misli, ka stoji, naj gleda, ka ne spadne. Prijela vas je samo človeška sküšnjava. Bog pa je vören, zvest in vas ne bo püsto sküšavati prek vaše moći, nego bo dao s sküšnjavo izid, da jo bote mogli prestati.

Te teden bom molo, trpo i delao vse: naj Slovensko krajino lübijó njeni šolani sinovje i njene šolane hćeri.

Obćinam lendavskoga sreza.

Dne 9. januara 1935. je srezko načelstvo v Dol. Lendavi s posebno okrožnico pozvalo obćine našega sreza, da napišejo zgodovino svojih obćin. Ta zgodovinska poročila želi meti banska uprava v Ljubljani. Srezko načelstvo je v svoji okrožnici pozvalo obćine, naj se obrnejo pri sestavljanju zgodovine na domaće visokošolce, ki študirajo zgodovino.

Vse obćine so že predložile svojo zgodovino. A vzorno sestavljena je samo zgodovina obćine *Bogojina*, ki jo je sestavo absol. phil. g. *Joško Maućec*.

Zato je srezko načelstvo z okrožnico z dne 2. avg. 1935. javilo tudi

Politićni pregled.

Nova vsedržavna stranka se osnavlja. Vnogi vidijo v toj prvejšo državno stranko, samo, da so drugi lüdjé, ki jo osnavlajo i vodijo. Mi smo svoje mišljenje že dnes tјeden povedali i je znova povemo, da ne odobravamo stranke brez Horvatov. Ta votlina se mora zamašiti. Miša Trifunović, radikal, je odpotüvao v Zagreb, da se pogaja z Horvati. To je jako dobro znamenje i potrdi samo naše stališće. Nad vse potrebno je pa, da Hrvatje jasno oznaćijo svoje stališće i jasno, odkrito naznanijo svoj program. Dr. Maćek v oči meće dr. Korošći, ka dela z radikali i muslimani proti Horvatom i ka je zbrisao iz zgodovine *slovenski narod*, ar je v pogajanju pristao na to, ka so Slovenci samo *plemen*, ne pa narod. Mi, dokeć ne bomo vidili toga na čarno na belom, ne verjemo, ar poznamo dr. Korošćovo lübezen do *slovenskoga naroda*.

drugim obćinam, naj se vćasi obrnejo na imenüvanoga gospoda i njemi predložijo zgodovinske podatke svoje obćine, ar je po lastnoj izjavi pripravljen sestaviti zgodovino tudi za druge obćine.

Priporočamo posebno obćinam Dol. Lendava, Turnišće i Beltinci, ki majo gotovo bogato zgodovino, da jo dajo sestaviti našemi domaćemi strokovnjaki. Škoda bi bilo, če bi slabo sestavljena zgodovina naših obćin prišla v kataster kraljevske banske uprave, če moremo podati tudi dobro.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

† ŽIŽEK ALFONZ.

Avgusta 3. se je kopao v Möri i je prišeo v vrtelec, ki ga je pokopao. Pokojni je letos dokonćao svoje gimnazijske študije i je položio zrelostni izpit. Pokojni je bil vrli mladenec i je zavolo svoja nadarjenosti i sposobnosti bio velko naše vüpanje. Boža pota ne so naša pota, boži sklepi ne so naši sklepi, Bog ga je vzeo k sebi, kakšće je težko vsem, posebno po domaćim. Urednik našij listov so v nedelo zajtra opravili za njega sv. mešo. Njegovoj düši večni mir želemo, domaćim pa najiskrenejšje sožalje v britkoj vöri božega obiskanja. — R. I. P.

Ćrensovci. Novomešnik, ć. g. Zelko Ivan, je pred kratkim odpotüvao na Madjarsko v Szombathely, da se izpopolni v madjaršćini, ar je potrebno, da bodo meli tudi naši madjarski verniki na raspolago dühovnike v düšnom pastirstvi. To je bila vsig-

Kelko so koštale zadnje volitve. Vlada vözračunala, ka so volitve majuša 5 koštale 53 milijonov državo. Kak strašni stroški te, gda narod niti na sol nema penez. Pa će se volitve v kratkom pali ponovijo, se znova potrošijo teški milijoni. Jevtićova vlada je prej tudi v druge namene trošila državni penez. V Stojadinovićovoj vladi so štirje ministri iz Jevtićove vlade. Če se je penez krivićno trošo, so vsi za to odgovorni, ki so bili v prejšnjoj vladi i so v zdajšnjoj. Pravica tak sodi.

Dr. Korošćec senator. Dr. Korošća je kraljevsko namestništvo imenüvalo za senatora. To imenüvanje se je zato zgodilo, ar vse kotrige vlade so ali senatorje ali poslanci, samo dr. Korošćec ne meo toga naslova. Pa bodi po istini povedano, dr. Korošćec si je to čast pred vñogimi drugimi v prvoj vrsti te že zaslüžo, gda so prvi senatorje bili imenüvani.

dar tudi zahteva sv. Cerkve, da se vernikom v maternem jeziku glasi reć boža. Sv. Düh je dao dühovnikom dar jezikov i ne vernikom. Dühovnik se mora privaditi jeziku vernikov i ne narobe. Drugi njegov namen je, da se nekelko poblizje spozna, seznan i raznimi viri, dokumenti šteri so važni za bolše spoznavanje preteklosti, preminoćnosti naše Slov. krajine. Želemo, da bi svoj namen v polnoj meri dosegno.

Griža se širi. V obćinaj Melinci i Ižakovci se znova jako širi griža. Nekelko jih je že spomrlo. Drugi so pa spravleni v soboško bolnico. Lü-dje, pazite se!

Bratonci. Preminoćo nedelo, 4. avgusta, je bratonsko gasilno društvo priredilo krasno igro Domen. Igralci so igrali neprićakovano lepo. Posebno Anka (Mlinarićova Barica), berać Urh (Srešov Janći), Meta (Lopertova Agica) i Domen (Belšak Vinko) so svoje vloge nad vse dobro igrali. Ništerni prizori so bili nepopisno lepi, n. pr. slovo Mete, Domna i Anke. Vsem igralcom čestitamo! Igro je režirao akademik Ferdo Škafar.

Na podporo Novin je darüvao g. Balazć Alojz, žand. podnarednik, Boka Kotorska, 30 Din. — Bog povrni.

Ogenj. V noći od 2.—3. avgusta je pogorelo gospodarsko poslopje Pintarićovo v Šafarskom seli prek od D. Bistrice. Zgoro je tudi hlapćek, sin Tratnjek Petra, kolonista v Gaberji.

Küžne bolesti v Ćrensovcih. Nastopila je griža i davica (püte). Dete v davici je odpelano v soboško bolnico, hiža z grižov pa izolirana.

Automobili prenaćlo vozijo. Lüdjé se zadnje čase jako pritožüjejo,

da avtomobili skozi vesnice prenaćlo vozijo. S tem škodijo našim poslopjom, posebni tovorni; i škodijo zdravji s prahom. Prosimo merodajno oblast, naj zakonske predpise strogo izvajajo, tudi napram šoferom.

Beltinci. Naše „Kat. prosvetno društvo“ je znova upostavljeno i je začnoló delovati. Želimo našim katolišćkim dećkom pri njihovom deli na kulturnom poli dosta uspehov.

Gomilice. Po sedmih letih se je povrno v naš domaći kraj po konćanjoj maturi salezijanski klerik g. Zver Jožef, da preživi med svojimi domaćimi poćitnice. Gospodi želimo, da se med nami dobro poćüti. — Kak smo že poročali so bile v lendavskij goricać gorvtrgnjene pivnice. Glavni krivci so doma iz Radmožanec i so nam že dobro poznani.

Turnišće. Nekša buna je bila prešnji ćetrtek pri pregledüvanju rodovnišće živine za razstavo. Člani živinorejskoga društva neso zadovoljni z odbiranjem živine za soboško razstavo, štero so izvršili nešteri gospodje iz Sobote ne, da bi upoštevali mnenje naših živinorejcov; ćüdimo se, ka je samo debela krava sposobna za razstavo, da je pa naša živina delovna ino zdaj v tem časi ne more biti okrogloga tela. Pitamo, kak je mogoće, da se površi da bo zdaj skupna razstava živine v Soboti, ćeravno je bilo sklenjeno, da bo v Beltincih, gde je središće vsega svetlolisastoga okoliša. Kak ćüjemo, bo proti tomi deli vloćena pritožba.

Dol. Bistrica. Julija 28. je naša gas. ćeta priredila igro „Ćrna žena“. Prireditev je odpro preds. Kelenc Jožef. Med pavzami pa je spevao naš novo nastavljen moški zbor nekaj pesmi. Osüpnola nas je pesem naših moškov i dećkov. Što jih ne poslüšao, nikak nebi mogeo vervati, da so spevali naši dećki. Zaistino odlićno so spevali. Takše spevanje še želemo večkrat ćüti v cerkvi tudi. Igro je režirao i vodo pesmarski zbor g. Križman Josip, upraviteo. — Pri nas so pali konćali z „büranjom“. Na Proud, kje so bürali lani pa je že büv v vodi, tak, da bodo na jesen mogli büirati drugić, če šćemo Bistrićanci ostati na istom mestu.

Razburkani svet. Po njem pogledni trezna pamet človećega razuma, štera si nad vse stvorjenja pameti stvorjena na njega, ka on šće. Razburkanost, štera napelavlje svoje vihere ravnati nad vse lepe ravniće. To so: Hitlerizem, Fašizem, Bolševizem, ki je nej stvorila nje lepe ravniće i ki nej samo šće na svojih mestaj ravnati svoje vihere, nego na vse druge ravniće šće priti, da bi je ravnala i štere ravniće bi napravila v strašno gomilo na svet stvorjenoga naroda. Zakaj? Ta omenjena društva šćejo meti moć, moć pa zmago nad pra-

Demokracija?

S podvojeno hitrostjo hiti v našem času človeštvó vstran od tiste lažne modrosti osemnajstega in devetnajstega stoletja, ki je izprevrgla pojm človešće svobode in enakosti. S podvojeno hitrostjo se tudi vraća proti oni osnovi vsega socialnega reda, ki je bolj v skladu z zdravó človešćo pametjo in ki jo je tudi katolišća Cerkva od prvih zaćetkov oznanjala. Dannes se rušijo temelji stoletne vlade liberalno demokriććnega malika, ki ga je v javno ćešćenje postavila francoska revolucija, snuje se drugi, od vekov preizkušeni socialni red. In kakor kažejo prva znamenja, bo morda v tem oziru res kdaj treba reći s Pavlom: „Staro je prešlo; glejte, postalo je vse novo.“ Zato je tembolj nerazumljivo in ćudno prizadevanje nekaterih dobromislećih, ki se ne morejo odtrgati iz liberalno demokriććne miselnosti devetnajstega stoletja. Namesto, da bi jo z vsó vñemo pomagali pokopavati, jo širijo in proslavljajo.* Čas, ko so morali mnogi načelno v socialno politićni doktrini capljati za nasprotniki, je vendar že davno minul! Vprašanje svobode in demokracije se je v katolišćkem socialnem nauku že toliko razćistilo, da nas to ne bi smelo već motiti.

* Tako n. pr. kat. list „Slovenec“ z dne 14. jul. 1935.

Dasi navadno pravimo, da je pojm moderne demokriććne države vstal iz francoske revolucije, drži vendar bolj to, da je francoska revolucija ta pojm le uzakonila. Demokracija ima svoje prve korenine v humanizmu in renesansi, stremljenju, iztrgati Boga iz središća družbe in na njegovo mesto postaviti človeka. Svojsko filozofsko obliko pa ji je dal šeo Rousseau s svojimi zloglasnimi nauki o človeku, že po naravi dobrem, o ljudski volji kot viru vsake oblasti, o svobodi, o enakosti. Pod vplivom teh nauk so stali tudi poznejši utrjevalci demoliberalne ideje, tradicionalisti, ki so šli še dalje in noetićno utemeljili jedro Rousseaujeve zmote: pravec resnice je v splošnem mnenju. To so torej temelji, iz katerih izhaja demokracija, izhaja pa tudi konćno boljševiški komunizem. Iz humanizma vzrastli individualizem je pojmoval družbo kot atomizirano maso, vsoto homogenih, popolnoma svobodnih poedincev; in kakor je atom atomu popolnoma enak, tako tudi poedinec poedincu. Treba je zato uvesti načelo enakosti in svobode, odpraviti vsakega posredovalca med poedincem in državó. To je bila najglasnejša zahteva francoske revolucije, zahteva, ki se je vtelesila v demokraciji. Danes predstavlja država le mehanićni kompleks poedincev, nič več življenskoga organizma. Usodna zmota!

Ako z Rousseaujem priznamo že po naravi popolne ljudi, ne bo već težko povprećnemu človeku izvesti konkluzijo, da je treba poedincu pustiti popolno svobodo, kajti sprićo svoje popolnosti rabi kvećjemu nepopolno oblast. Iz tega pojmovanja izvira demokracija; ta namreć predpostavlja popolne ljudi, ki se med sabó v popolnosti ne razlikujejo. In prav tu je nje najvećji paradoks. Ne samo, da je ves nauk o popolni človešći naravi zmoten, zmotno je celo misliti, da ne bi pojm popolne človešće narave vseboval neenakosti, kot ući to veliki Akvinec, in torej tudi omejitve svobode. In dalje, kaj pa sta socializem in komunizem drugega, kakor logićni proces demokracije? Saj enakost pravic zahteva tudi enakost dobrin!

Ni treba povdarjati, da se je nauk o suverenosti ljudstva (bodisi v tej ali oni obliki) skoraj neposredno razvil iz poganske miselnosti. Ljudstvo se namreć v demokraciji istoveti z državó, ljudska volja z voljo države, in ker si po nauku ideologov demokratizma skupnost suvereno določa cilj in način življenja, je jasno, da smo v sredi najhujšega panteistićnega etatizma, ali bolje, laicizma. Kajti nazor, da ima oblast svojo osnovno opraviećenost v volji ljudstva, pretrga hierarhijo smotrov, država postane sama sebi smoter, se odtrga od Boga, se laicizira. Odtod je tudi razumljivo,

zakaj se je v demokraciji naenkrat pojavila zahteva, loćiti Cerkvo od države: dosledno izpeljana demokracija to loćitev nujno zahteva.

Na zunaj je potem dobila demokracija svoj „raison d'être“ v noetićni zmoti takozvanih katolišćkih liberalcev. Po njihovem naj bi bil zadnji kriterij resnice v večini mnenja in ne v razvidnosti resnice same. Odtukaj tisti nećastni kult števila, za našo dobo tako znaćilen pojav, tu je vkoreninjena tiranija večine, za našo dobo tako usodna socialna zmota! Demokracija ne tehta razlogov in dokazov, ampak šteje le glasove, zato vodi v materialistićno plitvost; je politićni pozitivizem, ker ne prizna nad sabó transcendentalne zakonitosti, zato je zanjo znaćilen silen porast civilizacije, a še silnejši propad kulture; je naivni magizem, ker misli, da more s projekcijo ljudske volje posegati v nujnost metafizićne vzroćnosti; je mati sedanjega poganskega nacionalizma; kajti nacionalno sovraštvo se more poroditi le iz iracionalnega ćuvstvovanja, in prav demokracija pomeni vladó iracionalnih instinktov mas; je na osnovi liberalizma povzroćiteljica razrednega boja, ker je unićila organićnost države in odtrgala ude drugega od drugega, da zdaj posamić propadajo ali pa se razvijajo v nestvore.

vičnimi, kak šatan nad dušo. Pripravljajo vsigdar noč i den strelivo, orožje, štero naj bi klalo človeka, narod i naj bi pokončavalo tisto, štero je nigdar nej bilo napoti i štero je nej viher stvoru. Brat brata naj bi doli strelao, pokončavao, šteroga krivda je nepoznana i šteri je eden ovoga nigdar nej vido. Zakaj? Za lumparijo ništernih obosulnih ljudi, šteri ščejo vse pojesti, kak nigdašnji mogočni Napoleon, šteri je son ščo celi svet pridobiti a na zadnje je son prišao v pogubo. Tak ravno denešnje politično valovje razburkanosti, štero vse šče podjarmiti k sebi, pride v pogubo, ar ta modrija ne pozna stube keliko jih je proti zvezdastoj nebi, nego pozna samo viherne grabe, v štero ono samo notri v nje spadne. Zato bi dobro bilo, da bi gospodje okoli te politične razburkanosti vihera, šteri brodiyo po raznih paktaj, da bi mogoči bili strahovati, zmagati, podjarmiti i v svojo korist spraviti drugoga trpečega naroda, brodili stube gori proti zvezdastoj nebi i da bi mēr napravili proti narodnoj gomili, ar dotečas ne bo dobro, dokeč ta razburkana modrija sebični političnih voditelov, nebođe znala keliko stub je proti zvezdastoj nebi i se po njej ravna. — Nemeš Vince, Tešanovci.

Naš misijonarčki v domovini.

Dne 20. julija je prišlo pet naših salezijanskih klerikov iz Turina domo na počitnice. Prišli so gg. Jerebic Franc z Melinac, Maučec Anton iz Bakovec, Ošljaj Martin iz Filovec, Zorko Štefan iz Izakovec i Zver Jožef iz Gumilic. Maučec Anton i Zver Jožef sta odšla v Italijo pred osmimi leti, Jerebic Franc i Zorko Štefan pred sedmimi, Ošljaj Martin pa pred šestimi leti. Zdaj sredi avgusta se vrnejo nazaj v Italijo, kda do začnoli asistirati. Pri tej priliki nismo pozabiti na nekoga, šteromi morajo biti hvaležni vsi za njegovo veliko delo za naš misijonski naraščaj — i te gospod so salezijanski duhovnik, preč. g. *Radaha Jožef*. Z njimi vred se veseli vsa Slovenska krajina, štera bo dala v Gospodove gorice tudi prec misijonarov. Našim misijonarčkom, njūvim mladcom, želemo, da se z gorečnostjo i z hvaležnostjo odužiti svojem duhovnomi oči i tak z zlatimi črkami zapišete njūvo ime v zgodovino Slovenske krajine.

Na sirotišnico Deteta Marijke v Turnišči so darivali: Vinčec Jožef z Trnja 100 Din., Sarjaš Kata z Trnja frankov 13, brat njeni, Ivan 10, Bedrnjak Marta z Črenovec 10, Pelcer Štefan od Grada 10, Kūzma Marija z Sr. Bistrice 5, Virag Marta po 2 franka, skupno 135 Din. v naših penzaj prišlo iz Francije. Nabrala je te dare v Franciji Sarjaš Kata. Vsem naj plača trūde i dare detece Marijke. — Odbor.

S. Helena na Pertoči. Naša Gorička je letos jako blagoslovena:

Demokracija torej nasprotuje pravemu pojmu družbe. Saj je še zmeraj liberalizem tisto notranje počelo, ki jo oživlja, nje podstat tvorijo zmotne ideje o svobodi, enakosti, o družbi brez Boga. In socialno politične oblike so neločljive od svojega notranjega počela. Daj kaki stari formi novega duha: razvrgel jo bo in si ustvaril novo po svoji podobi. Kar je fundirano na individualizmu, je nujno antisocialno. Demokracija je taka: ni socialen, je le političen režim; ni organičen red, je organiziran nered. Zgodovinsko je demokracija eksperiment 19. stoletja, ki ga je moderna doba upravičeno odklonila. Moralno je preoptimistična, ker pripisuje človeku mnogo več, kakor zmora sam. Za demokracijo je treba na eni strani višek moralne popolnosti, na drugi pa višek umske izobrazbe. Dvoje, kar se pri večini ljudi ne bo nikoli doseglo. Zato bo ostala demokracija za vedno le bitje uma, ens rationis.

Ako v sedanji dobi upravičeno zmeraj bolj povdarjamo načelo samouprave, je to nekaj bistveno drugega: samouprava pomeni razbremenitev preobložene države, demokracija največjo obremenitev. Nadalje je večin korelat demokracije kapitalizem; oba izhajata iz zmotno pojmovane svobode in enakosti. Demokracija pomeni laicizacijo vsega življenja, na njenem dnu še zmeraj tiči postulat ločitve Cerkve od dr-

mela je zlato i novo mešo. Predugo bi bilo, če bi natančno šteli opisati novomešno slovesnost, ki se je vršila pri nas preminoko nedelo, po več kak dugih 200 letaj. Samo značilne stvari bi radi povedali. Najprej to, da so bili slavoloki tak krasno izdelani, da so dobili upravičeno pohvalo celo v predgi, g. ceremoner pa je pravo, da bi se od toga moralo pisati v slovenskih revijah (mesečnikih), da se te umetnosti drugi Slovenci morajo od nas učiti! Povdarili bi tudi to, da se je tu jasno vidilo: cela fara je izredno požrtvovalno sodelovala. Pri sprejemi v soboto naj to omenimo, da so novomešniki poklonili korok i štolos tistimi rečmi, ki jih duhovnik moli, gda si to obleko oblači. Z možnarami so strelali, meša je bila na prostom, zbor je spremlala domača godba. Primiciant je meo šörki mešni plašč z grškim križom, ki je na križišču noso sliko s. Terezije Deteta Jezusa... Predgar, dobroznani g. Bakan, zdaj „horvacki plebanoš“, je gučao „dragim bratom i sestram“ od duhovnika, božega zvonara, krstnika, spovednika, kapitana na morji življenja, ki podigavle bože Dete, naj nas ne bi Bog pokončao; zakon blagoslovla i slednje mazanje deli nevolnim potnikom; telovni stariše so gradili to cerkev sv. Dūha, duhovnika, odked naj se razleva blagoslov na celi svet... „Lejko je vernim Prekmurcom gučati od Boga i njegovoga namestnika“, je povdaro v uvodi g. predgar. Duhovščine je bilo jako dosta: skoron vsi sosedni gg. duhovniki pa več gg. salezijancov i vnogo gg. bogoslovcov. Ceremonar je bio salezijanski duhovnik Farkaš, velki prijateo Prekmurcov. Zajtra je nekaj malo škropilo pa tužno bilo, odvečera je pa že sunce sijalo. Da se je vse vršilo v najlepšem redi se prvoy vrsti moramo zahvaliti domačemi g. plebanoši, g. šolskomi upraviteli i organisti Poredoši, g. župani, domači gasilcom, dečkom i deklam, takrekoč celoy fari. — Naj bi jo druge nasledivale!

Turnišče. Slikanje naše cerkve jako lepo napreduje. Na Velko mešo, na den glavnoga prošenja bo posvečevanje malovine.

„Murska krajina“ i naše cerkvenopravne razmere. M. krajina z dne 4. avg. (št. 31.) poroča pod naslovom „Konkordat“ med drugim sledeče: „Za nas je predvsem važna končnovelavna razmejitev škofij“, ka se je s konkordatom vredilo. Po preobratu l. 1918 se te tu pa tam neso skladali z državnimi mejami, tak predvsem v Prekmurji, kje je formalne jurisdikcije v soboškem okraji, nad 12 župnijami imeo še vedno škof v Szombathelyu, a v lendavskem okraju na nad 7 župnijami in 1 ekspozituro škof iz Zalaegerszege.“ (P. m.) Za nas je ta ugovovitev nova. Koliko nam je znano, je bilo v lendavskem okraji

dozdaj samo 6 župnij i 2 ekspozituri. Da je pa meo nad temi župnijami ino ekspoziturama formalno jurisdikcijo „še vedno“ škof iz Zalaegerszege, je to zdaj prvič odkrila „M. krajina“. Zanimivo bi bilo ugotoviti, odkod je prejeo pisec v „M. krajini“ te najnovejše podatke, ki nam dozday neso bili nikš znani. Vendar se vidi, da tem najnovejšim ugotovitvam ne dosti vervati, ar vretin odkod so vzete, nega. Stvar je povsem drugačna. Naši ljudje v lendavskem okraji se še spominajo ferme iz l. 1914, štero je vršo szombathelyszki škof grof Mikeš Janoš, tak smo spadali pod szombathelysko pušpekijo ne pa pod zalaegerszečko, štere nega i ne bilo. Pisci bi se trbelo informirati pri našem ljudstvu, ali če toga ne mogeo ali marao, bi lahko vzeo v roke kakšo zgodovinsko knigo, na priliko: Slavič, Prekmurje, kje bi na 17. strani mogeo čteti, da je casarica Marija Terezija 1777. ustanovila v Szombathelyi novo škofijo, kama so pripadli vsi vogrski Slovenci, ki so bili dozday razdeljeni v rabski, vesprinski i zagrebški škofiji. Tak se zna komi pripetiti nelūba neprilika, če se loti stvari, za štero se zanima samo včasih.

Beltinci. Dne 27. preminokega zadvečera je tresnolo v jablan pri Glavač Matjaši. Od jablane je strela odletela v poleg sklajene vūmeti, štere so se včasi vūzgale. Po treski je včasi šla gledat žena, kak da bi njej kaj pravilo, da je pri njih tresnolo i ovarala ogenj. Taki je pozvala sosedo, ki so ogenj pogasili i stem preprečili morebitno nesrečo. — Dne 28. julija je bio prinas den bitja dečkov. Okoli šeste vūre so pritirali Odrančanje nikšega Liplančara doli po cesti. Šteo je vujti i je skočo k Lipičovim, da se skrije odrančarom. Na dvorišči so ga pa dobili i stem se je začela bojna. Domača hči je mela dosta regin posajenij pred hišov i pri vsakoj eden količ za podporo. Tej neotesanci pa so po tistom kolji i po najlepšij rožaj začnoli svoj boj tak dugo, dokeč so ne vse nedužne rože vkūp sklačili. Domači so inači ne mogli vstraj vzeti, da so vse s pomočjov drugih štirali vō s koljom. — Na te den se je pokazala kriza, kakša je. Koblenar je meo veselico. Lūdi bilo vse puno. Pa te pravijo ka nega penez. Še preveč jih je. Spomin na čeli je odneseo z te nekaj. No bitje mora biti. Mladina vstani, da ne prepadneš. — Pod kola so spadnoli i si potrli rebra Rous Štefan, gda so gnoj pelali na njive. — Neštetni dečki okoli edenajsete vūre hodijo mlatiti i svetiti po hišaj i vozijo tudi valeke. Pač stariše njim s drugoga posla ne vejo dati.

Deški tabor. Kak smo že v zadnjaj številki poročali, pripravlamo v Črensovcih na den 25. avgusta t. l. deški tabor. Ar je to prva prireditiv

te vrste v Slov. krajini, vabimo vse dečke cele Slov. krajine, da se je v kem vekšem številu vdeležijo. Ob priliki tabora, to je v soboto 24. i v nedelo 25. avgusta večer ob pol 9. vūri i v nedelo po poldnevi ob 3. vūri bodo igrali v Našem domi igralci iz Ljutomera prav lepo igro „Sultanova hčerka in dobri vrtnar“, štero so že 5-krat igrali v največše zadovolstvo gledalcov. Podroben spored pricbčimo v prihodnjaj številki. Na svidenje! — Odbor Prosv. društva v Črensovcih.

Dve imeni moramo vsikdar meti pred očmi. To sta Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani i Karitas. Če se štete zavarovati proti ognji, raznim drugim nezgodam, se obrnite na Vzajemno zavarovalnico. Ako pa se nameravate zavarovati za slučaj smrti ali za starostno oskrbo, ali pa štete zavarovati doto svoje dece, se obrnite na Karitas. V navedenih slučajih ne bodele nindri tak dobro postreženi, kak pri tema dvema. V časopisih ste zamogli čteti nešteto zahval za solidno izplačilo zavarovane vsote. Vzajemna zavarovalnica i Karitas ne iščeta lastnoga dobička, šteta pomagati slovenskomi ljudstvu v slučajih nezgod, ognja i smrti. Obe mata zastopnike v vseh večjih krajih — okoro v vseh župnijah. Obrnite se na Schinko Jožefa v D. Lendavi (Glavna u. 36), ali na Rous Stefana v Beltincih, ali na Skalar Jožico v M. Soboti.

Kratke novosti.

Nemiri na Irskom. V pokrajini Ulster v mestu Belfast so protestanti v svojoj mržnji proti katoličancem porušili več katoličanskih hiš, tak da je 1646 katoličancov prišlo v največše pomenkanje. Katoličanska kak i protestanska cerkvena oblast je odločno obsodila to divjanje.

Boj s tihotapci. Na jugoslovansko-albanskoj meji so tihotapci napadnoli graničare, a tej so tihotapce premagali i štiri zmed njih k smrti strelili. Poleg teh sta streljenivi tudi dve deklini, štere so tihotapci v Albaniji vkradnoli i jivi šteli dati v južno Srbijo v kakši slab poseo. Dve deklini sta pa rešenivi.

Zavod za siromaške deklne v Subotici. Vojnič Marija je ustanovila iz svoje vrednosti zavod, v šterom naj bi se odgojile siromaške subotiske deklne. Zavolo velike gospodarske stiske je pa zavod v tak velike poteškoče prišo, da se mora zapreti. Naj se to prepreči, se je vodstvo ustanove odločilo, da zavod izroči sestram, ki s svojoj skromnostjo i skrbljivostjo zavod postavijo znova v službo prvotnoga namena.

Velika poneverba. Pri pošiljanji penez iz Belgije v Romunijo, je prejšlo deset milijardov. Več oseb je zapletenih v to grdo tovaio i to takših, ki so bili na vodilnih mestaj. Pač samo bogabojaznost je jedino sredstvo proti hūdobijam.

Velka tatvina v Očeslavcih v Slov. goricah. V preminokeem tjedni so vkrali tovaie v Očeslavcih v Slov.

žave, laična šola, vera privatna stvar, na dnu njenega laicizma pa zanikanje posmrtnosti. V njej Bog nima prostora: če ga ima, pomeni to reakcijo proti njenemu bistvu. Demokracija in liberalizem imata skupno zibelko; kdor jo hoče ločiti, meša pojme in dela krivico zgodovini. Spočel ju je humanizem, rodila francoska revolucija. Tudi tozadevno proslavljanje „krvi prelite okrog Bastille“ je le odobravanje herizije, ki nam je povzročila moderno socialno gorje. Kako absurden je n. pr. nauk o enakosti vseh ljudi! Saj je evidentno, da vodi logično v popoln komunizem! (Glede enakosti bi po skolaštici rekli, da imajo vsi ljudje enake pravice v možnosti, v deju pa ne. Vse pravice pa so enako nedotakljive.)

Cerkev ni nikoli s prijaznim očesom gledala na razvoj moderne demokracije. Znamenita sta tu posebno Leon XIII. in Pij XI. V svoji okrožnici „Graves de communi“ loči prvi tri vrste demokracije: politično, socialistično in krščansko. Vendar pa pristavlja, da je mogoče rabiti zadnjo besedo le tedaj, ako ji odvzamemo ves pomen, ki se ji danes prideva, zlasti politični; pomeni naj le delo za blaginjo naroda v smislu krščanske ljubezni. Ta beseda ne sme pomeniti kakega izenačevanja socialnih organov, ne razdiranja socialnega organizma na vsoto enakih poedincev, ki naj bi imeli pred državo vsi enako besedo. Da mo-

ramo iskati tvorni vzrok družbe ne v kakem zunanjem počelu, ki je nad človekom, ampak v suverenem odločevanju ljudstva; da je le ona oblast pravno neoporečna, ki izhaja iz ljudske volje kot svojega prvega vira; da število ustvarja pravo in dolžnosti, ker, kakor si poedinec sam ureja svoje privatno življenje, tako tudi skupnost svoje skupne zadeve; vse to je, izjavlja Leon XIII. v okrožnici o človeški svobodi, v nasprotju z razumom. In prav tam riše tudi žalostne posledice tega človeški naravi tako protivnega nauka, posledice, ki so danes nad vse aktualne, morda tudi pri nas.

Istotako Pij XI. ne neha povdarjati za Leonom XIII. v okrožnici „Quadragesimo anno“, da je treba v socialnih stvarih kreniti na nova pota, ustvariti nov pravni in socialni red. Hoče ne egalitarno državo, ki sloni na individualizmu, ampak organično, hoče, da se država razbremeni na račun raznih ustanov. Torej spet oni posredniki, ki jih je demokracija uničila! Zato seveda bodoča po stanovih organizirana država ni demokracija, kjer bi naj kakorkoli vladalo načelo svobode in enakosti, ampak organična, kjer so enaki in neenaki udje razporejeni po primernih mestih in opravljajo vsak svojsko funkcijo.

Če se torej govori o krščanski demokraciji, moramo vedeti, da to ni

nikak režim, politična oblika, je le socialni čut, ljubezen do ljudstva, kot povdarja Leonova okrožnica „Rerum novarum“, in bi se torej bolje imenovala demofilija. Kajti bistvo demokracije je zmeraj liberalizem, laicizem; ne smemo biti tako amuzični v terminologiji, da bi jo istovetili s socialno ljubeznijo. Morda je tudi to krivo, da se mnogokrat katoliški „demokrati“, kljub dobri volji, izražajo popolnoma po jakobinsko, kot pripominja grof Reynold v svojem slovitem delu „L'Europe tragique“.

Daleč smo od časa, da bi v novodobnih socialnih in političnih herizijah iskali z mikroskopom drobce resnice in v luči teh drobcev skušali vso zмотo pokristjaniti. Morda se je zdelo kdaj prej to komu imenitno ali celo opravičeno. Danes pa so drugi časi. Stari nered, ki ga je skoraj najbolj povzročila francoska revolucija, je treba zamenjati z novim, človeštva vrednejšim redom.

PREKOSNICE.

Franciškanski brat je pobirao milodare. Bio je jako prekšeni. Ženske so njemu zdavale, keliko so li mogle, da je komaj nosov vreči. Drugi den so šle v cerkev i pride vloga brata, da bi je spovedao.

Etak se jih je otesro, ki itak ne meo oblasti za spovedavanje, ar ne bio duhovnik: O, drage dušice, kak rad bi to včino, pa sam že ne na tešče. Vervale so i mirno odišle.

goricah ednomi trgovci 170.000 Din., poleg toga pa še zlati zdavanski prstan. Trgovci se včasih sporočo vsem orožniškim postajam to tolvajijo. Iz Maribora sta včasih prišla dva detektiva z psom, šteri se taki podao po sledi tolvajov. Tak se vüpa, ka tovae naglo pridejo v roke pravice.

Žalostna smrt v mrzloj Savi. Dne 29. julija se je vtopo v mrzloj Savi Zagorski kaplan Štular. Ves veseli se je odišeo kopat, pa deroči valovi so ga potegnoli v globočino, odked so ga po dnevornom iskanji vö potegnoli, pa že mrtvoga. Kda so ga pelali na župnišče, so se po celot poti jokali vsi ljudje, tak so radi meli pokojnoga kaplana, ki je živo, da pomaga siromaškim delavcom.

S. K. A. D. „Zavednost“

v Prekmurju javlja članom i starešinam, da bo redni občni zbor v ponedeljek 19. avgusta t. l. ob 1/2 8 uri v Martinišću v Soboti. Dnevni red: 1. zapisnik 2. poročila 3. volitve odbora 4. podporni fond 5. srednješolci 6. slučajnosti. Tu se bo tudi sestavil nov imenik članov. Kdor ne pride na obč. zbor, kdor se pred obč. zborom ne opraviči, se bo črtal iz imenika. V slučaju slabega vremena bo obč. zbor dan pozneje. — Odbor.

Pritožba naših občin.

Zadnjič smo čteli v Novinaj, da poseduje Križevačka imovna občina iz Bjelovara samo v lendavskem srezu 6.717 oralov šum. Od vnoh strani, občin in finančnih oblastev se čujejo pritožbe, da ta bogata organizacija že več let ne plačuje redno nikših dač ino doklad. Proračuni večih občin slo-nijo v velkoj meri na dokladaj, ki bi jih morala plačuvati tudi Križevačka imovna občina. Nazlük tomi, da je ta organizacija, ki je toti pod državno upravo, jako premožna, ve poseduje velke komplekse šum, travnike ino hišo, ne spunjava svojih obveznosti do države. Občine i vse, ka je z njimi v zvezi, n. pr. šole, najbolje čütijo, da obč. uprave redno ne prejemaajo od davčnih uprav dohodkov, ki so predvideni v njihovom proračuni.

Ne čüdno, če se slišijo očitki, da žene davčna uprava siromaškomi kmeti zadnje živinče iz štale i pri tom se ugotovi, da bogata križevačka občina pa ne plača dače i doklad. Z raznimi manevri dosegne, da ob priliki odaje stoječega lesa ne odá penez državnoj blagajni, nego ga taki vporabi za nakup drugih objektov. Tükajšnja davčna uprava je proti njej brez

Lujz se spominja.

„Viš, Lujz!“ je ponovila Anica in pravtako stegovala rokico k Lujzu, da bi videl, kaj ima.

Kdor bi videl ta mala obraza, ki sta radovedno pričakovala, kaj bo Lujz rekel, bi se moral zveseliti. A Lujz se je pri tem spomnil daleč nazaj na svojo mladost in postalo mu je otožno pri srcu. Tako daleč nazaj še morda nikdar ni mislil. Takole se človek spomni samo, kadar mu je srce voljno in misli rade sanjajo. Le kak neznamen dogodek je potreben, da se prikaže minulosť, morda že dolgo pozabljen, znova prav živo pred našimi očmi.

Lujz se je deklicama nasmehnil in prikimal. Hotel je še zraven nekaj povedati, a mu ni moglo priti nič primerne. Kako bi se on mogel razgovarjati z otroki, ki so tako srečni. Morda bi jih še užalostil, če bi kaj neumnega povedal. Nekaj bi pa le rad povedal, tako mu je polno v duši, da mora povedati. Samo kako naj to pove?

Barici se je zdelo čüdno, da Lujz nič ne odgovori. Zato mu je rekla:

„Viš, Lujz, podeče“, je ponovila Anica in gledala Barico kaj bo naredila.

Lujz se je znova nasmehnil. Čez kratko je rekel:

„Da, lepo je, zelo lepo rdeče. Tudi jaz sem bil nekđaj vesel, kadar sem dobil piruhe, tako ko zdaj vidve.“

„Kaj je bilo to, Lujz, lani?“ je vprašala Barica.

„Lujz, lani?“ je bila radovedna Anica,

moči, čemi se jako čüdimo. Razumlivo je, da te okolnosti neugodno vplivajo na davčno jakost domačega prebivalstva.

Po uradnih podatka ino po stanji na konci leta 1934. je Križ. imovna občina dužna bila v davčnoj občini Banuta na dače D. 5.730.80, na dok. D. 11.528.—

Bogojina	941.—	1.320.—
Bukovnica	4.170.—	17.137.—
Čentiba	10.379.—	9.322.80
Dobrovnik	11.637.—	11.920.—
Dolgavas	12.603.—	20.706.—
Dolina	2.772.80	6.260.85
D. Lendava	1.755.32	3.072.—
Filovci	4.544.—	7.699.—
Kobilje	158.976.92	46.330.65
Petišovci	1.976.24	1.779.—
Pince	49.626.15	74.520.60
Radmožanci	100.284.55	33.063.35
Strehovci	24.938.—	36.670.78
Žitkovci	12.424.—	17.132.47
Sküпно	401.977.78	298.202.50

Iz toga je razvidno, da dugüje Križevačka imovna občina v tom srezu skupno Din 700.180.28. Na te način ne dobi svojih dohodkov država, banovina i ne občine.

Vlüdno prosimo pristojno oblast, da zađevo preišče i poskrbi, da bo Križevačka imovna občina plačala vse zaostanke ino plačüvala redno dače tüdi v bodoče, kak je plačüjejo drugi davčni zavezanci.

Ka pravite k tomi?

Drüžba ladij ma za edno vožnjo iz Anglije v Kanado 9 milijonov dinarov izdatkov. Pa itak eše ma lepe čiste dobičke od lüdi i blaga, štero vozi. Vsakši blisk ma v sebi elektrike za 27 jezero Din.

Naše sunce preleti v ednoj sekundi 17 kilometrov.

Na Angleškom majo 63 jezero slepih lüdi.

Srce zdravoga človeka vdari na den okoli 90 jezerokrat.

Od raka jih vsako leto merje eden milijon.

Vsakši zdrav človek ma v krvi do 30 bilijonov takzvanih krvnih teles. To so živa bitja i se neprestano gibljejo. Či pride kaj takšega v krv, ka ne spada notri, te se ta krvna telesa postavijo kak vojaki v obrambo tela proti škodlivcom, dokeč vse vö ne zmečejo.

Na sveti se dobijo divjaki, šteri radi jejo človeče meso. Pravijo pa, ka je meso prek 50 let staroga človeka ne dobro.

Najvekša palača je v Toledi na Španskom. Ma 2000 sob, 60000 oken i 3000 dver. Najvekši hotel je pa v Čikagi: ma 3000 sob i 5000 postel. V ednom dnevi lejko pogostijo 10.000 lüdi.

Med vsemi cerkvami na sveti je

„To je že zelo dolgo, ko vaju še ni bilo na svetu. Ko sem bil še mlad in majhen tako nekakšen ko zdaj Barica, mogoče malo večji, natančno se je težko vsega spomniti.“

Govoril je počasi, besedo za besedo, kakor bi jih jemal nekje daleč iz davnine. Med tem se je vsedel na stopo, kamor je sijalo sonce prek sosedove strehe. Zdelo se je, da sije iz nekdanjih davno minulih dni, tako nekam od daleč a prijazno toplo je ogrevalo Lujzu telo.

Barica je takoj splezala na stopo, za njo pa je hotela Anica, pa ni mogla. Bila je še premajhna. Ozrla se je po Barici, ki je že zadovoljno sedela, nato pa k Lujzu stegnila rokice po pomoč: „Na, Lujz!“

Usmilil se je in jo dvignil k Barici. Mirno sta sedeli in opazovali stari obraz, posebno usta, ki so hotela nekaj povedati. Anico je motilo sonce, da si je morala zastirati oči zaradi bliščobe.

„Nekđaj je bilo to, ko sem bil jaz še mlad in majhen deček.“

„Lujz deček!“ se je zasmejala Barica in se obrnila k Anici. Ta je ponovila „Lujz deček“ in se tudi smejala. Obe sta se poredno smejala. Kako je neki bilo to „Lujz deček?“ Ali mu niso bile hlače predolge ali pa mu je cela glava šla v klubok? Kakšen je bil neki videti? Gotovo so se mu smejali.

Lujzu je postalo ob tem spominu, da bi zajokal. Tako nekaj lepega je bilo v tem pa potem tudi nekaj žalostnega. Velika noč je bila, skoro goto-

najvekša v Rimi sv. Petra. Notri ide 55 jezero lüdi.

Najvekša kniga na sveti se nahaja v Newyorki. Je 3 metre visika, 1 m. debela, žmetna pa 250 centov. Najmenša kniga pa je v Holandiji. Duga je 13 milimetrov, široka pa 10.

Sv. Pismo je prestavljeno v 678 jezike.

Od živali nam vučenjaki znajo povedati to: Najvekši elefantov zob vaga 236 funtov; v morji se dobijo nekše ribe, štere majo pol metra velike oči; najmenši ftiček je koliber, zato ka je dugi komaj 3 cm., žmeten pa 7 gramov; najhitrej med vsemi ftičami leti naša lastovica.

Fjodor:

Mati je sprejela sina novomašnika.

Sestre in bratje so govorili in tudi mater naučili, da je govorila svojemu sinu.

„Klinec rdeč ti bom pripela, sinek, moja duša je vzkipeła — tako je začela mati.

Srce ji ni več dopustilo, samo je govorilo: Objela sta se, poljubila, rdeč klinec pohodila in na vse drugo pozabila...

Pisma naših iz tujine.

Cigy, VII. 7. 1935.

Velečastiti gospod vrednik!

Najlepša Vam hvala za redno pošilanje „Novin“ i ves trüd, šteroga mate za nas, ki smo raztepeni v temnoj tujini, štere trebüh je Bog. Tü, gde sam jaz, je krščanski svet ali najdejo se pa tüdi takši, da niedno nedelo i največšega svetka Gospodovoga ne razliküjejo od delavnoga dneva. Celi den je izpostavljeno Najsveteše, pa vseedno vü-pajo orati, kositi i vsakovrstna dela opravlati. Jaz mam službo nadvse dobro, bolše si nemrem želeti. Gospod i gospa sta jako dobra. K sv. meši i k večernicam lahko idem vsako nedelo i pot do prejemanja sv. sakramentov mi je prosta. Iskrena zahvala Materi božoj. Vaši dobri listi me veselijo nadvse, ka najdem v njih vnogo hasnovitoga i zvedim, ka se godi v ljuboj domovini. Toda žal največkrat se zgodi kaj takšega, da se že grše nemre zgoditi, ka je ne v ponos Slov. krajini. 23. junija je bilo tü prvo sv. obhajilo, to je bilo zaistino nekaj krasnoga. O vretina nedužnoga veselja! I 27. junija

sv. fërma. Prišli so Prezvišeni nadpastir iz Orleansa (Orlana), ali to ljudstvo je ne znalo skazati časti. Neso takši ljudje kak v Jugoslaviji, da Prezvišeni izkažejo i poklonijo vse, ka se le da. Vi pa velečastiti gospod i oča dühovni, nas opominajte i širite dober i važen tisk eše naprej, da ostanemo na pravoj poti, da se povrnemo dobri i zdravi na duši i teli, verni sinovje i hčeri domovine Jugoslavije. Ve ste Vi tisti dobrotnik, ki skrbite po očinsko za nas. Doma se človek ne zaveda teliko kak tü, kelke važnosti je dober tisk, gda ma lepo število gorečih dühovnikov pred očmi. Ali tü more žmetno delati i po končanom deli svoje verske dužnosti spunjavati. I tüdi tü se že čüti kriza. Delavcev je puno, a dela malo. Dne 1. julija bi bila rada doma na eucharističnom kongresi i se pridružila Vam, ki ste bili tak srečni, ka ste lahko počastili eucharističnoga Krala. Toda žal — v mislih i tihoj molitvi sam se samo spominjala.

Pozdravljeni Veleč. g. vrednik! Ohrani Vas Bog še duge, duge vrste let zdravoga i srečnoga i potem pa neskalljene sreče vekomaj.

Pozdravljam tüdi g. bogojansko-ga plebanoša, vse lübe domače i celo Slov. krajino pa želem vsem vse dobro.

Anica Farkaš, Strehovci, v Franciji.

Pekár Gyula, bivši minister, državni tajnik.

Grozodejstva boljše-vikov na Vogrskom.

I gde mo večerjali?

Tü v kavarni parlamenta. Že tüdi idemo. Prosim brat, zvolite naprej...

V štiri vrste se postavimo. I na levici sam naprej poleg flüglmanna, poleg mene Tolnai Kornel, za njim Perényi Zsigmond, moj prijateo, poleg njega siromaški, zamišleni Tery Oskar. Za nami Samassa, Borly, Szobokó, Menkina podpolkovnik... Vö, vö idemo. Poleg oroslanov skupšćine idemo; komunistična mladina se glasno vznemirja: „Pa li ne de usmrťitve?“ No, i prihaja četa rdečih, nekoga ženejo. Je moški? Ne, ravno ženska je. Na graniti stopnic se vidijo bele praske, sled od krugeo včerašnje usmrťitve... „Raz-dva“ (eden-dva). Rjovejo proti nam krvniki i nam še nekaj neprijetnih ruskih reči zakričijo. Odhajamo. Naprej Icígovič, na dveh strani dva ruskiva, odzadaj pa dva vogrskiva židovskiva krvnika, — mirnejše občinstvo obstoji. Več si odkrije glavo, neštèrni jočejo. I jaz razločno čüjem ete reči:

— Glejte, z ruskimi židovskimi krvniki sprevažajo madžarske narodnjake!

Mesečina. Obednica s svojimi veličastnimi gotičnimi oknami je spodobna zacompranoj jahalnici iz iger. Mesečni traki obelijo zamazane poste, ječanje se čüje iz sosedne poste, jez se gor zdignem.

— Pa li ne spiš Oskar? Ne pre-mišlavli telko.

— Preveč me na piki majo, prijateo.

Tihota. A močno i vsikdar močnej se kadi po štrtih mesečnij trakaj i se siromaški robi začajo vznemirjati. Ječijo, šepečejo; opazim, da med nas vkradjeni nepravi rob i vsi poslušajo i pazijo, če bi što kaj ovado vu sne. Naednok se samo začüje veliki krik. Borly žandarski polkovnik senja:

— Püstitute me pri miri, vse vam ovadim... Malo počakajte... A, ne, ne povem! Rajši merjem, pa ne ovadim! Mlati, boli me... Jaj, jaj! Mučim.

Kak najhitrej ta bežimo i ga obüdimo. „Pazi, ne ovadi se.“ Pri štr-toj posteli se vužge tovajska lampa...

— Glej Oskar, tisti fakín že pa piše. (Dale.)

Pošta.

Pörš Janoš, Vuča Gomila. Naj vsi naročniki lastnoróčno podpišejo, ka odstopijo delež za naročnino. Ovak ga nemamo pravice zdignoti. Copot Ane domači, ki je v Franciji, Srednja Bistrica. Vaša šće meti molitveno knigo, pridite na vredništvo, da se pogovorimo. Rožman Frank, Cleveland. Naročnino za 1. 1935—36 sprejeli. Bog plačaj. Zastale Marijine liste i Ogrčkeke smo Vam poslali. Hajdinjak Marije domači. Novine Vaše so nam priše nazaj. Prosimo Vas naznanite nam njeni naslov, šteroga zdaj ma v Franciji. Krampač Aga, Francija. Peneze sprejeli. Vse bo, kak prosiš.